

လူထုအခြေပြု ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု နှင့် အညီ လိုက်လျော ညီထွေပြုလုပ်ခြင်း
နှင့်
သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲရေး
အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း နည်းလမ်းများ

ဆန်းစစ် ချက် နည်းလမ်းတချို့

၁။ ဗင် ပုံစံ ရေးဆွဲခြင်း

၂။ ကျားမ အခန်း ကဏ္ဍ

၃။ ပြဿနာ သစ်ပင်

၄။ SWOT analysis

၅။ Historical timeline

ဗင်ပုံစံအားရေးဆွဲခြင်း
(Venn Diagram)

Description

- ကျေးရွာက အစုအဖွဲ့တစ်ခုအနေနဲ့ သူနဲ့ အဓိက ချိတ်ဆက်မှု ရှိနေတဲ့ ကျေးရွာ အတွင်း အပြင်က တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းဆီ ကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် အဖွဲ့အစည်းတွေကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူတို့ရဲ့ အဆက်အသွယ်တွေ၊ ချိတ်ဆက်မှုတွေနဲ့ အရေးကြီးတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာတွေကို ဗန်ကားချပ်မှာ တွေ့မြင်နိုင်တယ်။
- ဒီလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ငါးဖမ်းသမားအုပ်စု၊ ငါးမွေးမြူရေးသမား အုပ်စု၊ အသေးစားလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ အုပ်စု သုံးခုနဲ့ လုပ်ကိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်

- ကျေးရွာအတွင်း အပြင်မှာရှိတဲ့ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေတဲ့ (လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေတဲ့) အုပ်စုတွေ အဖွဲ့အစည်းတွေကို ဖော်ထုတ်ရန်
- ဘယ်အဖွဲ့အစည်းတွေက ကျေးရွာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ခြင်း၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း၊ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေတယ် ဆိုတာ ရွေးထုတ်ရန်။
- မတူညီတဲ့ အုပ်စု ဘယ်လောက်များများက သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေတဲ့နေရာ၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးတဲ့နေရာ၊ ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်တဲ့နေရာ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့နေရာတွေမှာ လုပ်ကိုင်နေတယ်ဆိုတာ ရှာဖွေရန်။

လုပ်ငန်းစဉ်

- ရွာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်း၊ အုပ်စု၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များကို မေးမြန်းပါ။ ချရေးပါ။ ဘယ်သူ ဘယ်အဖွဲ့တွေက ကိုယ့်အဖွဲ့နဲ့ ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်နေတယ် ဆိုတာ မှတ်သားပါ။
- အဖွဲ့အစည်း၊ အုပ်စု၊ လူပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် စက်ဝိုင်းချပ်လေး တစ်ခုချင်းစီတွင် ချရေးပါ။
- အရေးကြီးတာတွေကို စက်ဝိုင်းကြီးထဲတွင်ဆွဲပြီး သိပ်အရေးမကြီးတာကို စက်ဝိုင်းသေးလေးတွေတွင် ဆွဲပါ။
- စက်ဝိုင်းအကြီးအသေးက လူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီရဲ့ အရေးပါမှုကို ကိုယ်စားပြုပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ စက်ဝိုင်း အရွယ်အစားတွေကို ညှိဖို့နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ဖို့ ပူးပေါင်းပါဝင်သူတွေကို မေးမြန်းတိုက်တွန်းပါ။
- စာရွက်ချပ်ကြီး အလယ်မှာ ကျေးရွာကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ စက်ဝိုင်းကြီးဆွဲပါ။
- ဘယ်သူ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းက သူတို့အတွက် ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ မေးမြန်းပါ။ စက်ဝိုင်းချပ်များကို နေရာချပါ။
- စက်ဝိုင်းတွေရဲ့ အနီးအဝေး ကွာခြားချက်က ပူးပေါင်းဆက်သွယ်မှု အတိုင်းအတာကို ပြပါတယ်။ ပိုနီးလေ ပိုချိတ်ဆက်မှု ရှိလေ၊ ပိုဝေးလေ ချိတ်ဆက်မှု ပိုနည်းလေ။
- ဝေးနေတဲ့ စက်ဝိုင်းများ = ချိတ်ဆက်မှုမရှိ
- ထိစပ်မှု ရှိနေတဲ့ စက်ဝိုင်းများ = တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အသင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေမှုရှိ။
- အနည်းငယ် ထပ်နေသော စက်ဝိုင်းများ = ဆုံးဖြတ်ချက်ချရသော လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အချို့ရှိ။
- အများကြီး ထပ်နေသော စက်ဝိုင်းများ = ဆုံးဖြတ်ချက်ချရသော လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု အများအပြားရှိ။
- မတူညီတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းတွေဆီက ဘယ်လို နည်းလမ်းမျိုးတွေနဲ့ အကျိုးကျေးဇူးရလဲ ဆိုတာကို မေးပါ။

- ဒေသခံတွေနှင့် ဆွေးနွေးရန် အချက်များ
- ဘယ်အဖွဲ့အစည်း/အုပ်စုတွေက ကျေးရွာအုပ်စုနဲ့ ပူးပေါင်းပေါ် အလုပ်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြပါသလဲ။
- ဘယ်အဖွဲ့အစည်း အုပ်စုတွေက အရေးကြီးဆုံးလို ထင်ပါသလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲ။
- ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနဲ့ ပတ်သတ်တာတွေ၊ သတင်းအချက်အလက်တွေ၊ ကာကွယ်နိုင်မှုတွေ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေမှုတွေ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနဲ့ ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းတွေမှာ နည်းပညာ ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုတွေ အကြောင်းကို ဘယ်အဖွဲ့တွေက အဓိက အကြောင်းကြား ထောက်ပံ့ပေးပါသလဲ။
- မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းတွေက အတူတစ်ကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေပါသလဲ။
- မည်သည့်အုပ်စုတွေက ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် အတူတစ်ကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နေပါသလဲ။
- အတူတကွ ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နေသည့် အုပ်စု/အဖွဲ့အစည်း/လူများကို ရေးပြပါ။
- အဖွဲ့အစည်းကြီးများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် အတူတစ်ကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ဖို့အတွက် ဘယ်လိုကန့်သတ်ချက်တွေက ဖြေရှင်းဖို့ ခက်ခဲပါသလဲ။

Venn ကားချပ်

ချိတ်ဆက်မှု တွေကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာ အသုံးဝင်ပါတယ်

ရှုထောင့် 1 = စက်ဝိုင်း အရွယ်အစား(importance)

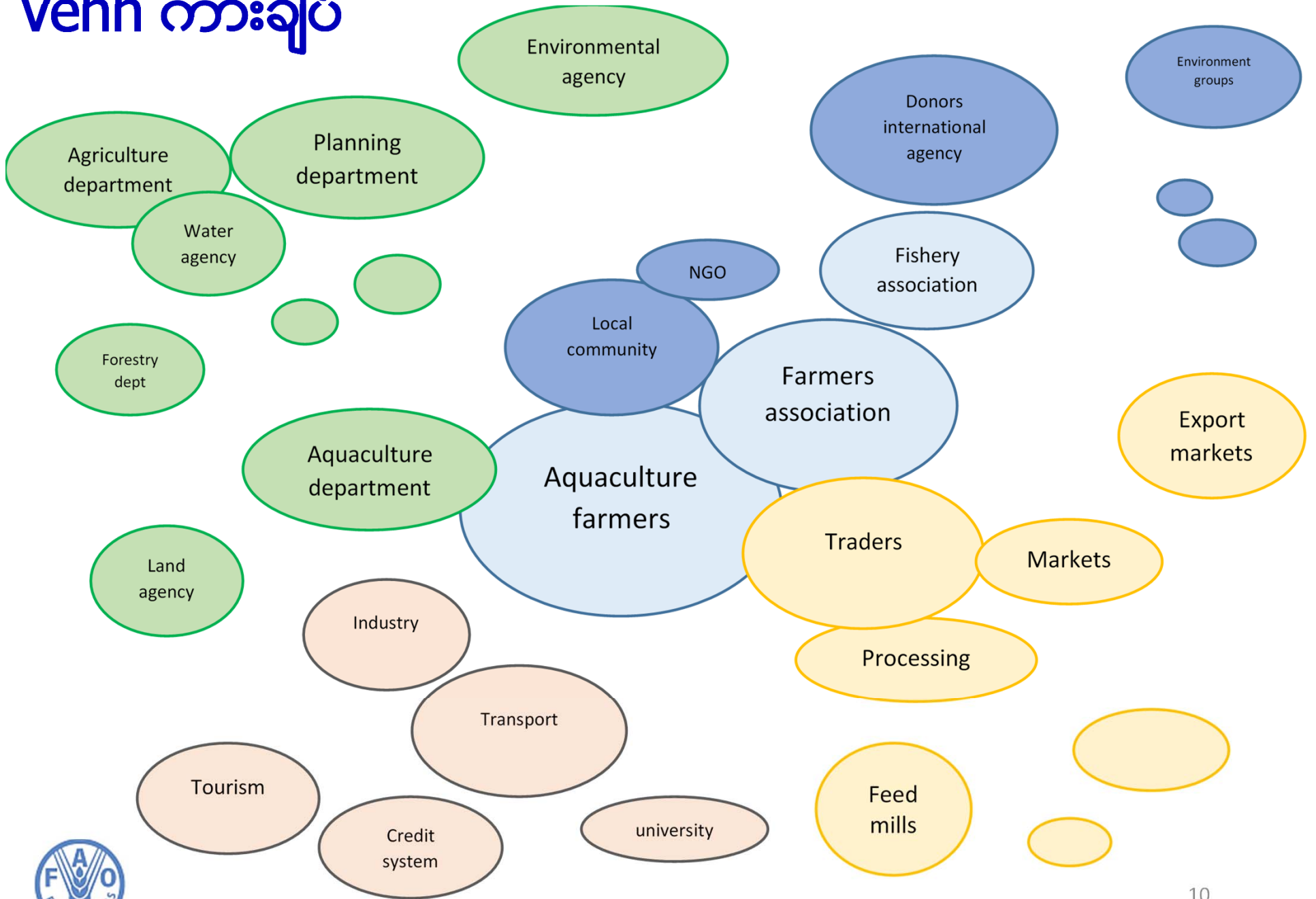
ရှုထောင့် 2 = စက်ဝိုင်းချင်း နီးကပ်မှု(frequency of interrelationship & linkages)

- ဝေးကွာနေသော စက်ဝိုင်းများ = ချိတ်ဆက်မှု မရှိ
- ထိကပ်နေသော စက်ဝိုင်းများ = သတင်းအချက်အလက် ချိတ်ဆက်မှုရှိ
- အနည်းငယ် ထပ်နေသော စက်ဝိုင်းများ = ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အနည်းငယ်ရှိ
- အများ ထပ်နေသော စက်ဝိုင်းများ = ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပူးပေါင်းချမှတ်

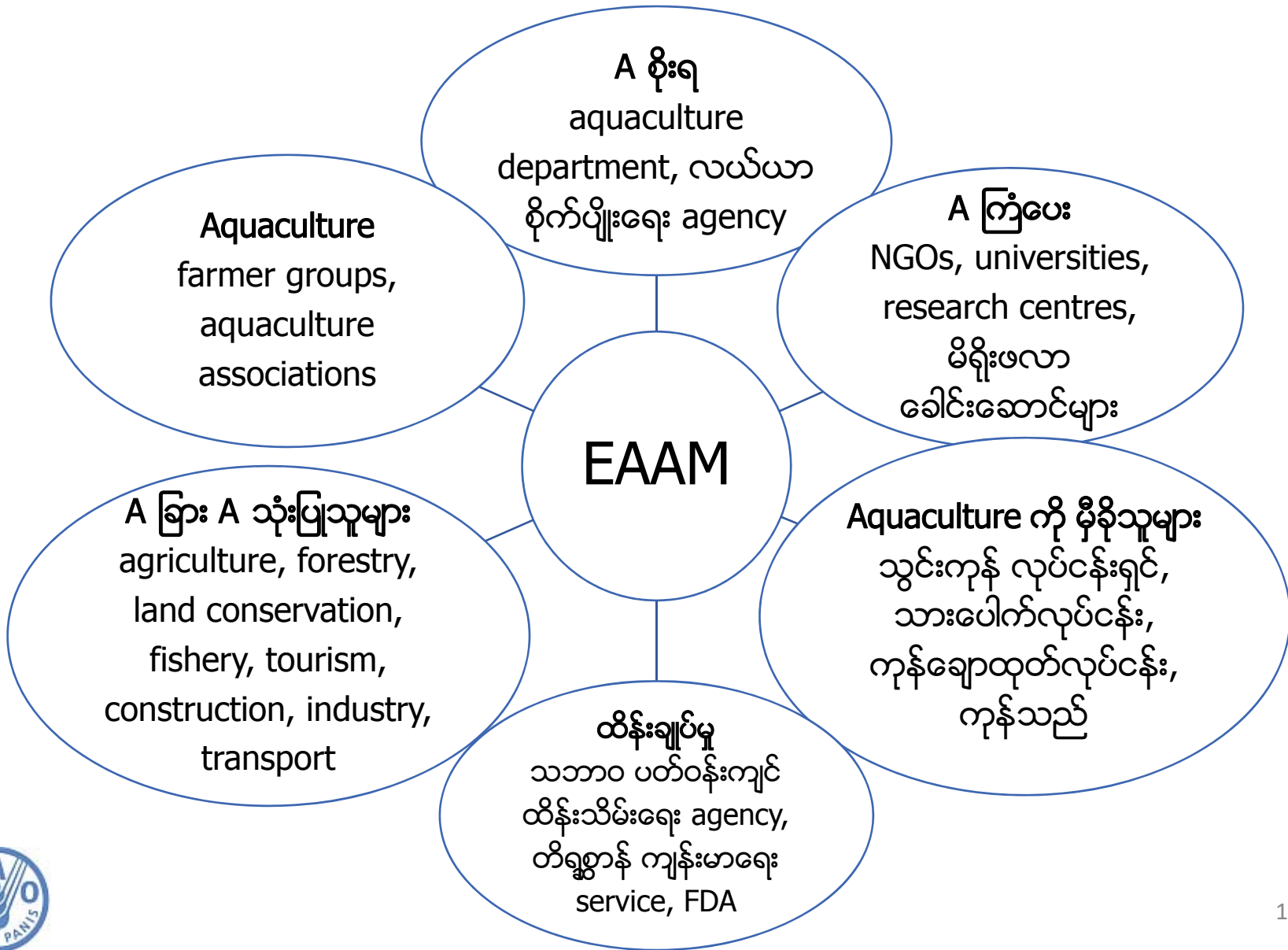
ရှုထောင့် 3 = ဆက်စပ်နေသော stakeholders အုပ်စု ကို အရောင်တူဖြင့် ဖော်ပြပါ။

Venn ကားချပ်

လုပ်ငန်းတာဝန် . ဦးစားပေး ပတ်သက် ဆက်နွယ်သူ များနှင့် အဖွဲ့ အစည်းများကို ရွေးချယ်ခြင်း

လုပ်ငန်းစဉ် - stakeholder ချိတ်ဆက်မှုများကို ရွေးထုတ်ခြင်း

1. Venn diagram နည်းလမ်းကို A သုံးပြုခြင်း A ဘေးဖြင့် stakeholders များ A ကြား A တွင်းပိုင်း ချိတ်ဆက်မှုများ ဖော်ထုတ်နိုင်တယ်။
2. A ဘေးကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုက ဘာတွေ ဖြစ်နိုင်လဲ။

A ၏ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- မိမိတို့ A ၏ မှ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ကို ဥပမာ ယူပြီး
Venn ပုံစံကို A ၏ လိုက်ဆွေးနွေး ပါ။

- A ၏ (၅) ၏

ကျား၊မများ၏ A ခန်းကဏ္ဍများကို လေ့လာခြင်း
(Gender Role)

- ကျား(မ)များ၏ A ခန်းကဏ္ဍများကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ယေဘုယျအားဖြင့် ကျား(မ)များ၏ A ပြုမှုများ၊ သဘောထားများ လွှမ်းခြုံနေသော လူမှုရေးအခန်းကဏ္ဍများတွင် ကျား(မ)များတွင်ရှိသော A ခြေခံလူများလက်ခံနိုင်ရန်နှင့် သင့်လျော်သော (သို့မဟုတ်) A မှန်တကယ်နှစ်လိုဖွယ်ရာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။

ဘယ်သူတွေနှင့် ဆွေးနွေးမလဲ?

- ကျေးရွာကိုယ်စားပြု A မျိုးသမီးများ၊ ရေလုပ်သားများ၊

ငါးမွေးတောင်သူများ

ရည်ရွယ်ချက်

- A မျိုးသမီးများနှင့် A မျိုးသားများ၏ A သက်ရှင်ရပ်တည်မှုများတွင် ကွဲပြားခြားနားမှုသဘောထားများကိုရယူပြီး၊ A မျိုးသမီးများ A တွက် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး မညီမျှမှု/တရားမျှတမှုမရှိခြင်းများကို တန်းတူ A ခွင့် A ရေးများပေါင်းစည်းရရှိနိုင်ရန်။

လုပ်ဆောင်ပုံ A ဆင့်ဆင့်

(၁) ကျား/မများ၏ A ဓိကတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရေးပါ။

(၂) သင်၏ မိသားစုတွင် ဝင်ငွေ A တွက် မည်သူတွေက ဦးဆောင်နေသလဲ။

(၃) မည်သည့် A ခန်းကဏ္ဍတွင် A ရေးကြီးပြီး၊ မည်သူတွေက ဦးဆောင်နေပါသနည်း။

နမူနာ ပုံစံ

လုပ်ဆောင် ချက်များ	လက်ရှိ A ခြေ A နေ				သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်အစီအစဉ် A တာ A တွင်း (ကြိုတင်/ ခန့်မှန်း)				ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြောဆို နောက်ပိုင်း (A တွေ့ကြုံ/ ခန့်မှန်း)			
	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ

ငါးမွေးမြူရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ	ငါးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းများ	ရပ်ရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုင်ရာ	အိမ်ထောင်မှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်	ခေါင်းဆောင်မှု
<ul style="list-style-type: none"> • မြေနေရာ ရွေးချယ်ခြင်း • ငါးကန်တူးဖော်ခြင်း • ရေဖြည့်ခြင်း • ငါးသားပေါက်များ ရှာဖွေခြင်း • ငါးသားပေါက်များကို ရွေးချယ်ခြင်း • ငါးသားပေါက်များ ဝယ်ယူခြင်း • ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း • ငါးမွေးမြူရေးအတွက် ကုန်ကြမ်းနှင့် အစာဝယ်ယူခြင်း • ငါးစာအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း • အစာကျွေးခြင်း • ရေအရည်အသွေး ထိန်းသိမ်းခြင်း • ငါးအခြေအနေအား နမူနာကောက်ယူခြင်း • ငါးများကို ဖမ်းယူခြင်း • ရောင်းချခြင်း • စုဆောင်းခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • ငါးဖမ်းခြင်း • လှေများကို ပြုပြင်ခြင်း • ငါးဖမ်းကိရိယာများကို ပြုပြင်ခြင်း • ငါးဖမ်းကိရိယာအသစ်များကို ဝယ်ယူခြင်း • တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း • ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း • ရောင်းချခြင်း • စုဆောင်းခြင်း/ ရှာဖွေခြင်း • အင်ဂျင်စက်ဝယ်ယူခြင်း • ရေလုပ်သား စုဆောင်းခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> • ရပ်ရွာအစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်ခွင့် • ရပ်ရွာအစည်းအဝေးများတွင် ဆုံးဖြတ်ခွင့် • ရပ်ရွာအစည်းအဝေးများတွင် ဦးဆောင်ခွင့် • လူမှုရေးလုပ်ငန်းများအား ပါဝင်ခွင့် • လူမှုရေးလုပ်ငန်းများအား ဦးဆောင်ခွင့် • လူမှုရေးလုပ်ငန်းများအား ဆုံးဖြတ်ခွင့် 	<ul style="list-style-type: none"> • နေ့စဉ်သုံးငွေ • ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု • မိသားစုအတွက် ကျန်းမာရေး • သာရေး/ နာရေးအလှူငွေ • ကလေးပညာရေး • ကလေးကျန်းမာရေး 	<ul style="list-style-type: none"> • မိမိဒေသတွင် ယုံကြည်ရသော ခေါင်းဆောင်အဖြစ် • မိမိဒေသတွင် နိုင်ငံတဝန်ကို ထမ်းဆောင်သူအဖြစ် • မိမိဒေသတွင် လူထုမှ ရွေးချယ်ခန့်အပ်သော ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်အဖြစ် • ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင် အဖြစ်

A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- မိမိတို့ ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသတစ်ခု ရှိ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ကို A ခြေပြုပြီး Gender Role ပုံစံကို A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေး ပါ။

- A ဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့

A ခက်ခဲပြဿနာများ A ဘေးဖော်ထုတ်ခြင်း/

A ခက်ခဲပြဿနာသစ်ပင်

Problem census/problem tree

ရည်ရွယ်ချက်

- ကျေးရွာလူထု၏ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်၊ အကဲခတ်ပြဿနာများ သတ်မှတ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ရန်၊ ဆန်းစစ်လေ့လာနိုင်ရန်နှင့် A ဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ရန် A ပြင်၊ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဖြေရှင်းနည်းလမ်းများ A ဘဲ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်။

လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ် A ဆင့်ဆင့်

၁။ ပါဝင်သူများ နှင့် မေးမြန်းဆွေးနွေးမည့်သူများ A ချင်းချင်း မိတ်ဆက်ပါ။

၂။ မေးမြန်းဆွေးနွေး ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ A ဘေးရင်းပြပါ။

၃။ A စု A ဖွဲ့သည် တစ်သားတည်းဖြစ်သည့် A ဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။ (ဥပမာ- ရေလုပ်သား၊ ငါးမွေးတောင်သူ A စရှိသည်)

၄။ A ခက်ခဲပြဿနာများ A ဘေးဖော်ထုတ်ပါ။

၅။ A ချက် A လက်များ A ဘေးစုပေါင်းပြီးဆွေးနွေးပါ။

၆။ A ဆင့်သတ်မှတ်ပါ။

၇။ ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ A ဘေး A သေးစိတ်ဆွေးနွေးပါ။

ဘယ်သူတွေနဲ့ပြုလုပ်မလဲ?

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ

ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင်ကြုံတွေ့ရသော A ခက်ခဲပြဿနာတွေကဘာတွေလဲ?

PROBLEM

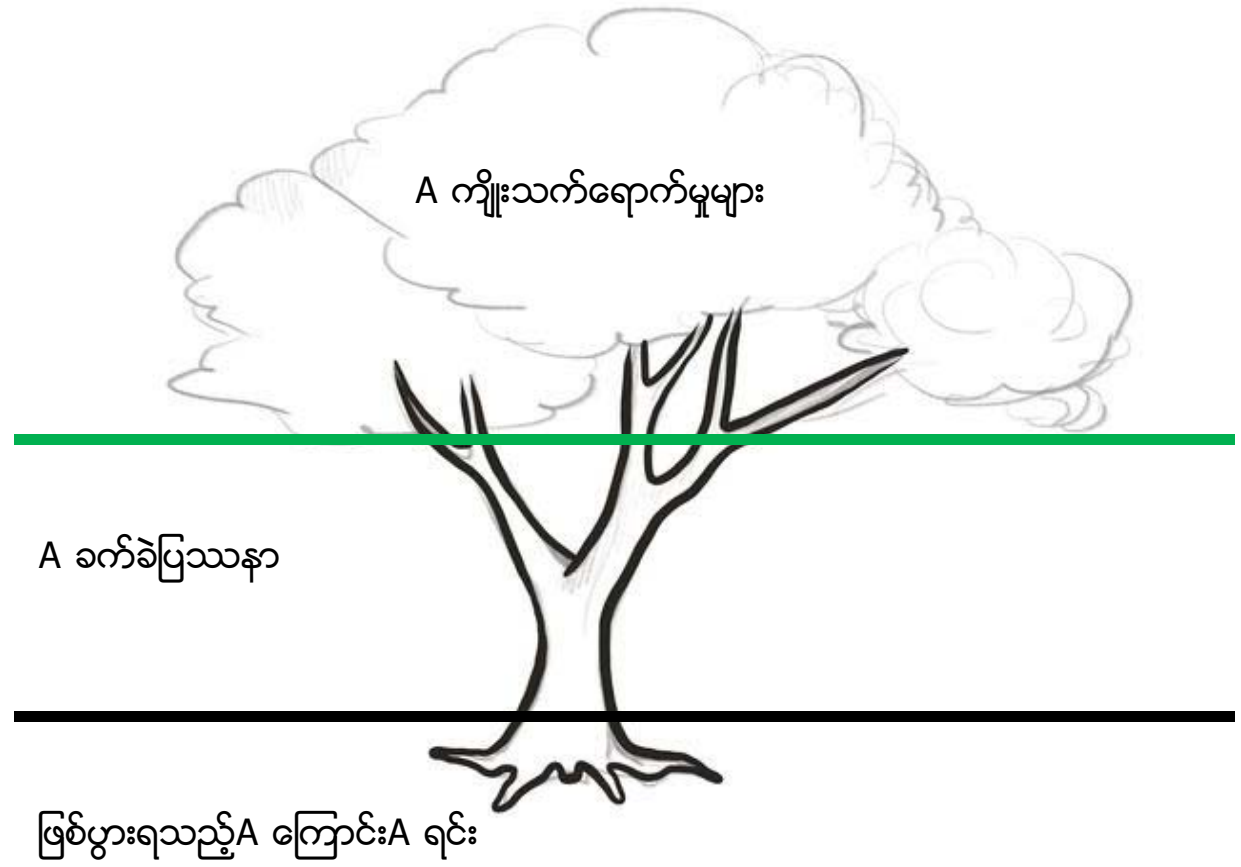

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင်ကြုံတွေ့ရသော A ခက်ခဲပြဿနာတွေကဘာတွေလဲ?

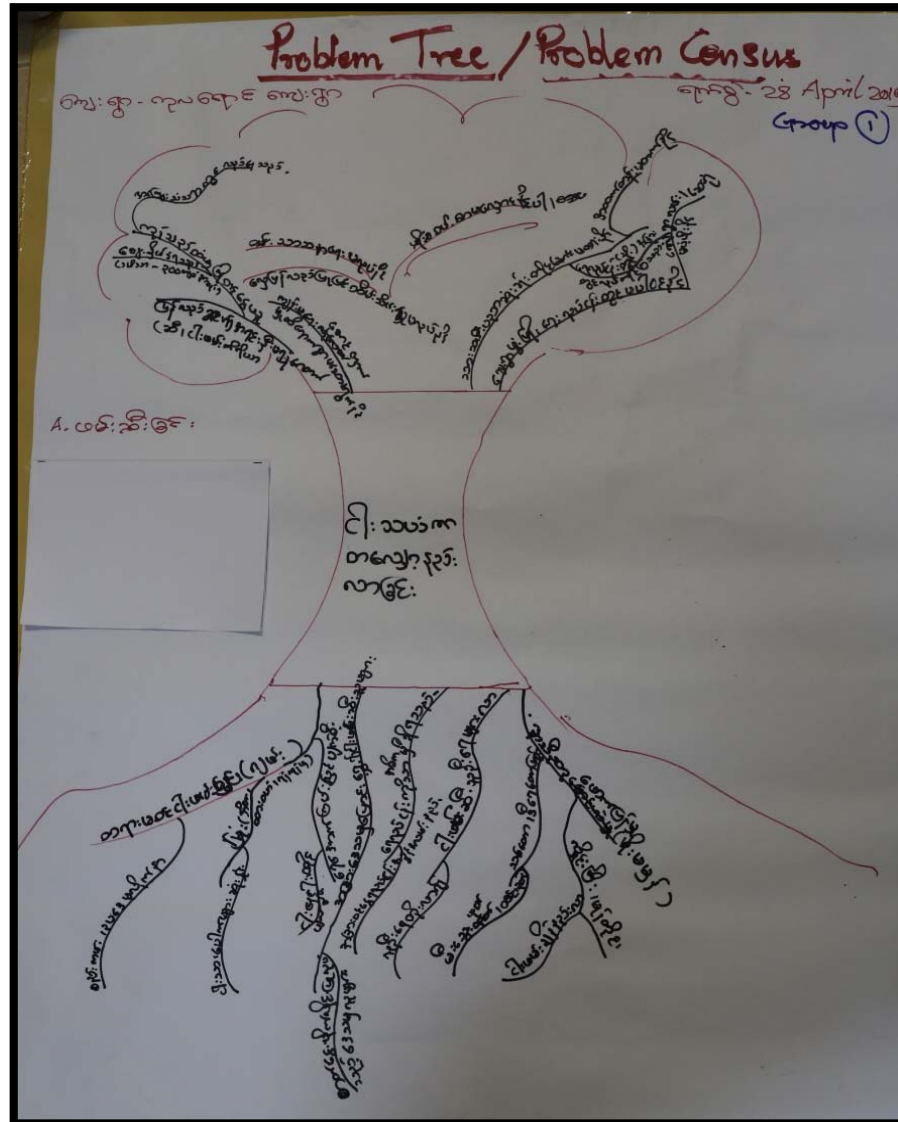
ပြဿနာသစ်ပင် နမူနာပုံစံ

ပင်မ ပြန်နား ဘာတွေရှိလဲ	ဘယ်သူတွေကို သက်ရောက် နေတာလဲ	ဘယ်A ရှိန် (ရာသီ) တွေမှာ ဖြစ်တာလဲ	ဘယ်လိုမျိုး သက်ရောက်တာလဲ	ဖြစ်စေသော A ကြောင်းA ရာ တွေက ဘာလဲ	ဘယ်လို ဖြေရှင်းမလဲ

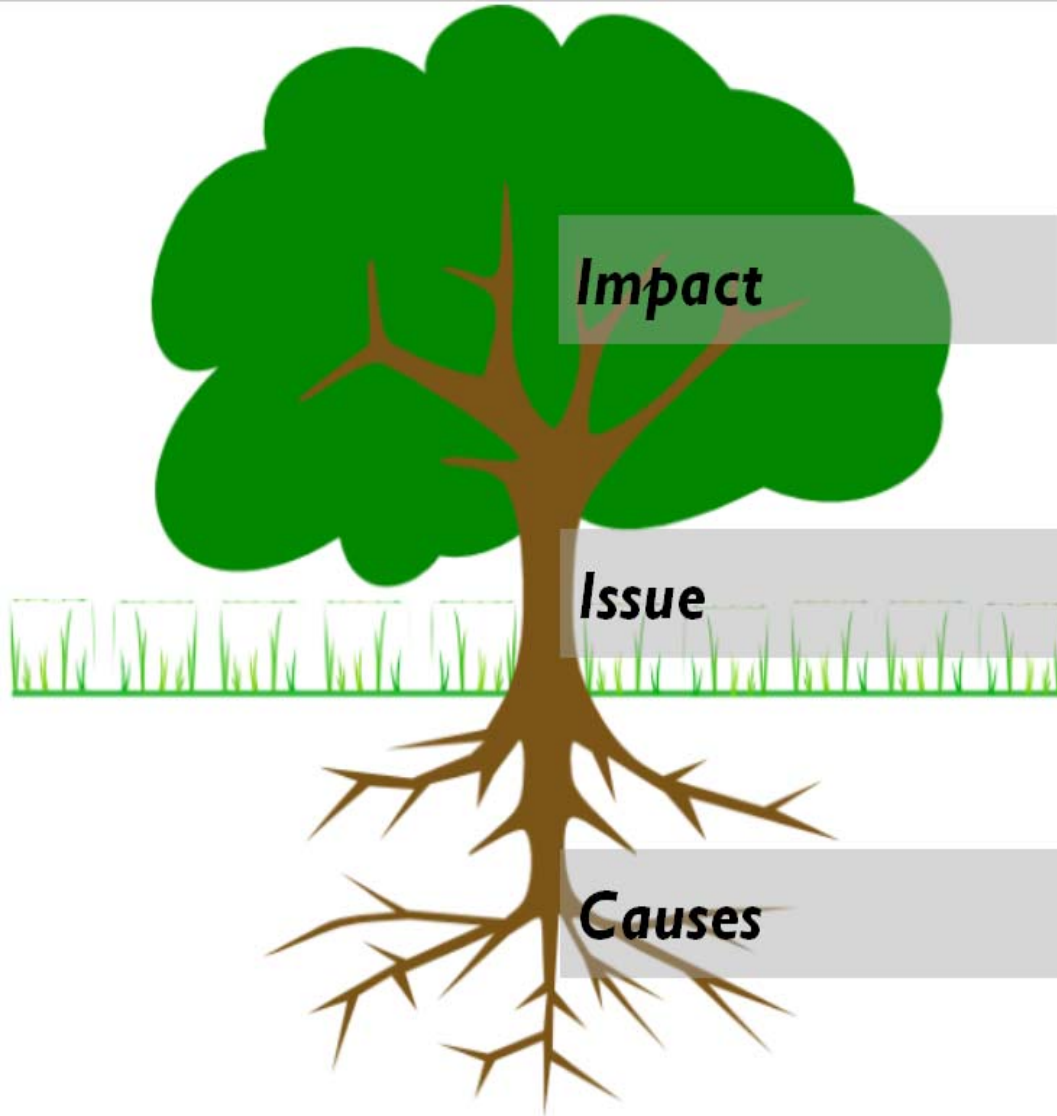
ပြဿနာသစ်ပင်

ပြဿနာသစ်ပင်

ပြဿနာသစ်ပင်

သက်ရောက်မှုများ

A မိက ပြဿနာ

ဖြစ်စေသော
A ကြောင်း A ရာများ

မေးမြန်းရမည့်မေးခွန်းများ

1. ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင်စဉ်က ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ပြဿနာ များကို ရေးချပါ။
2. A ဓိက ပြဿနာများနှင့် ဒုတိယ A ရေးကြီးသော ပြဿနာများကို ဖော်ပြပါ။
3. ဘာကြောင့်ပြဿနာတိုင်းက A ရေးကြီးပါသလဲ။
4. ပြဿနာတစ်ခုချင်းစီ A တွက် ဖြစ်ပွားရသည့် A ကြောင်း A ရင်းနှင့် A ကျိုးသက်ရောက်မှုတွေက ဘာတွေလဲ။
5. ပြဿနာတစ်ခုချင်းစီ၏ A ဖြေများ A တွက် ရေလုပ်သား/ငါးမွေးတောင်သူများမှမည်သည့် A ကြံ့ညက်များပေး ခြင်ပါသလဲ။
6. သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ ရေလုပ်သား/ငါးမွေးတောင်သူများ နှင့် A ချင်းချင်းပူးပေါင်းများဖြင့် ပြဿနာတစ်ခုချင်း စီကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မည်သည့် A ကူညီများကို လိုအပ်ပါသလဲ။
7. မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့်ဖြေရှင်းရမည်နည်း။
8. သင့် A တွေ့ A ကြုံ A ရ မည်သည့်ပြဿနာက ဖြေရှင်းရ A ခက်ခဲဆုံးဖြစ်သနည်း။
9. မည်သည့်ပြဿနာက ဖြေရှင်းရ A လွယ်ဆုံးနှင့် A ခက်ဆုံးဖြစ်သနည်း။ ဘာကြောင့်လဲ။ သင် မည်ကဲ့သို့ထင်ပါသနည်း။

A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- မိမိတို့ ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသတစ်ခု ရှိ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ကို A ခြေပြုပြီး Problem Tree ပုံစံ တစ်ခု ကို A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေး ပါ။

- A ဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့

A ဘေးသာချက် A ဘေးနည်းချက် A လား A လာ
နှင့် ထိုးနှက်မှု များကို စနစ်တကျ ဆန်းစစ်ခြင်း
(SWOT Analysis)

- ကျေးရွာA တွင်း လုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်းများA လိုက် A ဘေးသာချက်၊ A ဘေးနည်းချက် များကို ဝေဖန် ဆန်းစစ်ပြီး၊ ပြင်ပမှ ရရှိလာနိုင်သော A ခွင့်အလမ်းနှင့် ထိုးနှက် ချက်များကို ဆန်းစစ် လေ့လာ သော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။

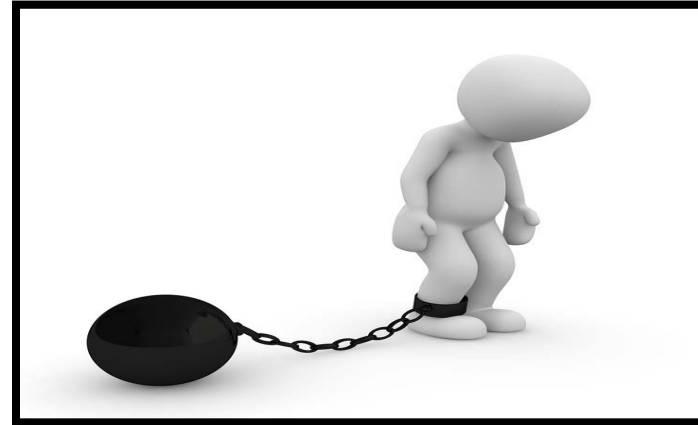
ရည်ရွယ်ချက်

- ကျေးရွာ A တွင်း လုပ်ကိုင်နေကြသော လုပ်ငန်းများ A လိုက် ရှိနေသော A ဘေးသားချက် နှင့် A ဘေးနည်းချက်များကို ဆန်းစစ် လေ့လာနိုင်စေရန်။
- ပြင်ပမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော၊ ဖြစ်ပေါ်နေသော A ခွင့်အလမ်းများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှု များကို ဆန်းစစ်လေ့လာနိုင်စေရန်။
- SWOT ဖြင့် စစ်ဆေးခြင်းမှ - A ကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်သည့် A တူတကွပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ဆောင်မှုများကို ဖော်ထုတ်လာနိုင်ပြီး၊ A ဆိုးဘက်သို့ ဦးတည်နေသော ဖြစ်နိုင်ချေများကို သက်သာစေရန် (သို့) ရှောင်ရှား နိုင်စေရန်။

A ဘေးသာချက်၊ A ဘေးနည်းချက်၊ A ခွင့်အလမ်း နှင့် ခြိမ်းခြောက်မှု များကို စနစ်တကျ ဆန်းစစ်ခြင်း

A ဘေးသာချက်များ ??

A ဘေးနည်းချက်များ ??

A ခွင့်အလမ်းများ ??

ခြိမ်းခြောက်မှုများ ??

လုပ်ဆောင်ပုံ A ဆင့်ဆင့်

- ဆွေးနွေးမေးမြန်းနေသော A ဖွဲ့ A စည်း၏ A ဘေးချက်များကို ရေးချပါ
- ဆွေးနွေးမေးမြန်းနေသော A ဖွဲ့ A စည်း၏ A ဘေးနည်းချက်များကို ရေးချပါ
- ဆွေးနွေးမေးမြန်းနေသော A ဖွဲ့ A စည်း၏ ရရှိနိုင် မည့် A ခွင့်အလမ်းများကို ရေးချပါ
- ဆွေးနွေးမေးမြန်းနေသော A ဖွဲ့ A စည်းအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သော ထိုးနှက်မှုများကို ရေးချပါ
- A ဘေးချက်များနှင့် အခွင့်အလမ်း အဘေးအကောင်းဘက်သို့ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပါ
- A ဘေးနည်းချက်နှင့် ထိုးနှက်ချက်များအဘေးအဆိုးဘက် အဖြစ် သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပါ

နမူနာ ဖော်ပြခြင်း

မိမိတို့ လုပ်ကိုင်နေသော ငါးမွေးမြူခြင်းလုပ်ငန်း၊ ငါး/လယ်သမား လုပ်ငန်း များ A လိုက်

- လူ A ရင်း A မြစ်၊ သဘာဝ A ရင်း A မြစ်၊ ငွေကြေး A ရင်း A မြစ်၊ ရုပ်ဝတ္ထု A ရင်း A မြစ်၊ လူမှုရေး A ရင်း A မြစ်များ A ဘေးကောင်းခြင်းများ (A ဘေးသာခြင်းများ)။ (Asset Pentagon ကို ကြည့်ပါ)။
- ကျွမ်းကျင်လုပ်သား မရှိခြင်း (ငါးဖမ်းခြင်း၊ စက်ပြင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) စိုက်(မွေး)လုပ်ငန်း မလုပ်တတ်ခြင်း စသဖြင့်)၊ A ရည် A သွေးမြှင့် ထုတ်ကုန်များ မထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ ဈေးကွက်၏ လိုအပ်မှုကို ဖြည့်တင်းနိုင်သော စွမ်းအား မရှိခြင်း၊ စက်ပစ္စည်း များ မကောင်းခြင်း (စသဖြင့်) မိမိလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော A ဘေးနည်းချက်များ။ (Asset Pentagon ကို ကြည့်ပါ)။
- ဈေးကောင်း ပေးလာခြင်း၊ ဈေးကောင်း ရရှိလာခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် A ထောက် A ပံ့များ (စက်၊ ပိုက်များ) ပိုမို A ဘေးကောင်းလာခြင်း၊ သတင်း A ချက် A လက်များ ပိုမို မြန်ဆန် A ဘေးကောင်း လာခြင်း (ဥပမာ- ဈေးကွက် သတင်း) (စသဖြင့်) မိမိလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသော A ခွင့် A လမ်းများ။ (Venn diagram & Resource Matrix ကို ကြည့်ပါ)။
- ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှုနှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ ထိုးနှက်မှု၊ မျိုးစိတ်များရှားပါး လာခြင်း၊ (စသဖြင့်) မိမိလုပ်ငန်း A ပေါ် သက်ရောက်လာနေသော ၊ သက်ရောက်လာနိုင်သော ခြိမ်းခြောက်မှု များ။ (Hazards and Resource Mapping & Problem Tree ကို ကြည့်ပါ)။

နမူနာ ပုံစံ ဖော်ပြခြင်း

A တွင်း	A ဘေးသာချက် များ • • •	A ဘေးနည်းချက် များ • • •
A ပြင်	A ခွင့်အလမ်းများ • • •	ထိုးနှက်ချက်များ • • •

- ၁။ (A ခွင့်အလမ်းနှင့် A ဘေးသာချက်) → A ခွင့်အလမ်းများ၊ A ဘေး ရယူနိုင်စေရန် A ဘေးသာချက် ကို A သုံးပြုရန်
- ၂။ (A ခွင့်အလမ်းနှင့် A ဘေးနည်းချက်) → A ခွင့်အလမ်းများ၊ A ဘေး ရယူနိုင်စေရန် A ဘေးနည်းချက်များကို သိရှိ ဖော်ပြနိုင်စေရန်
- ၃။ (ထိုးနှက်ချက် နှင့် A ဘေးသာချက်) → ထိုးနှက်ချက်များကို ရှောင်ရှားရန် A ဘေးသာချက်များကို A သုံးပြုရန်
- ၄။ (ထိုးနှက်ချက်နှင့် A ဘေးနည်းချက်) → ထိုးနှက်ချက်များကို ရှောင်ရှားရန် နှင့် A ဘေးနည်းချက်များကို နည်းပါးစေရန် ဆန်းစစ်ပါ။ A စီအေ ရင်ခံစာတွင် ရေးသားဖော်ပြပါ။

A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- မိမိတို့ ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသတစ်ခု ရှိ လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု ကို A ခြေပြုပြီး SWOT analysis ပုံစံကို A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေး ပါ။

- A ဖွဲ့ (၅) ဖွဲ့

A ချိန်ကာလပြလမ်းကြောင်းများ
Historical Timeline

ရည်ရွယ်ချက်

- ဒေသခံလူထုမှတစ်ဆင့် A တိတ်A ဖြစ်ပျက်များA နက်A ဓိကကျသော A ဖြစ်ပျက်များကို လေ့လာရန်။
- ဒေသခံများရှိလက်ရှိA ကြောင်းA ရာများနှင့် သက်ဆိုင်နေသည့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များကိုနားလည်ရန်။
- မိမိစိတ်ဝင်စားသော A ကြောင်းA ရာများ (ဥပမာ-ငါးလုပ်ငန်း ၊ ငါးမွေးမြူရေး ၊ စသည်ဖြင့်) နှင့် ပက်သက်၍ ပြောင်းလဲမှုများကိုဆွေးနွေးရန်။

လုပ်ဆောင်ပုံအ ဆင့်ဆင့်

- ရွာ၏သမိုင်းကြောင်းကိုစိတ်ဝင်တစားပြောပြနိုင်တဲ့သက်ကြီးရွယ်အိုများ၏အ ကူအ ညီအ ဘေးရယူပါ။
◦ အ ဘေးရယူပါ။ လွန်ခဲ့သောနှစ် နှစ်ဆယ်ခန့်မှစတင်၍ဆွေးနွေးပါ။
- ဆွေးနွေးစဉ် လက်ရှိမြေပုံနှင့် ယခင်အ ခြေနေတို့ကွာခြားချက်အ ဘေးဆွေးနွေးပါစေ။ အ ဝိ ကပြောင်းလဲမှုများအ ဘေး မှတ်သားခြင်း နှင့် အ ခြေခံအ ကြောင်းအ ရာများအ ဘေး သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အ ဘေးပေးပါ။
- ပြောင်းလဲလာမှုများပေါ်တွင်အ ခြေခံ၍ လက်ရှိအ ခြေနေတိုင်းဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားပါကနောင်လာမည့် အ နာဂတ် နှစ် ၂၀-၃၀ တွင်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မည့်အ ခြေနေများအ ဘေးဖော်ထုတ်ရန်။
- အ ချိန်ပြမျဉ်း နှင့်ပတ်သက်ပြီးပါဝင်သူများအ ဘေးဆန်းစစ်ခိုင်းပါ။ ပြန်လည်ထင်ဟပ်ခိုင်းပါ။

ဥပမာ

ခုနှစ်	အကောင်း	ပြောင်းလဲခဲ့ပုံ	အဆိုး	ဖြေရှင်းခဲ့ပုံ

မေးမြန်းရမည့်မေးခွန်းများ

- ၁။ ရွာမှာ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဘယ် A ချိန်မှာစတင်ခဲ့ပါသလဲ။
- ၂။ စတဲ့ A ချိန်တုန်းက ဒီရွာမှာ ငါးဖမ်းသမား ဘယ်နှစ်ယောက်နဲ့ ငါးမွေးကန်ဘယ်နှစ်ကန်ရှိခဲ့ပါသလဲ။
- ၃။ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနဲ့ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ A မိကဘေး A နွှာရာယ်က ဘာလဲ။ ဘယ် A ချိန်မှာဖြစ်လဲ။
- ၄။ ဘေး A နွှာရာယ်ဖြစ်ပွားခဲ့ချိန်မှာ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်ခဲ့လဲ။ ဘယ်လို ဆန်းသစ်တဲ့ နည်းလမ်းတွေ သုံးခဲ့လဲ။
- ၅။ A ခြားငါးဖမ်းသမားများနှင့် A တူတစ်ကွပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေ ရှိခဲ့ဖူးလား။ တကယ်လို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိခဲ့ရင် ဘယ်လိုလုပ်ငန်းတွေမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့တာလဲဆိုတာ ပြောပြပေးပါ။
- ၆။ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်တဲ့ကာလတစ်လျှောက် တိုးတက်လာတာမျိုး ဒါမှမဟုတ် ဆုတ်ယုတ်သွားတာမျိုး တွေ့ကြုံတွေ့ဖူးပါသလား။
- ၇။ ဒီရွာမှာ A မိက A ထိ A မိ A များဆုံးငါးက ဘာငါးတွေလဲ။ မွေးမြူရေး A တွက်ဆိုရင်ရော ဘယ်လို ငါးမျိုးစိတ်ကို A မိကမွေးမြူကြလဲ။
- ၈။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာတဲ့ A နေ A ထားတွေကို သတိထားမိပါသလား။ (ဥပမာ A ပူချိန်၊ မိုးရေချိန်၊ ရာသီဥတု၊ ဆားငံရေဝင်မှု၊ ရေမျက်နှာပြင်၊ ရေရရှိမှု၊ ဒီရေ A စရှိသဖြင့်)။ A မိက ဘာတွေပြောင်းလဲသွားတာလဲ။
- ၉။ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ငါးသယံဇာတ (တိုးတက်ခြင်း/ဆုတ်ယုတ်ခြင်း) A နေ A ထားက ဘယ်လို ရှိပါသလဲ။ ရှိသလား။ ဘယ်လိုမျိုးလဲ။
- ၁၀။ နောင်လာမဲ့ A နာဂတ်မှာလဲ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တယ်လို့ ထင်ပါသလား။
- ၁၁။ တကယ်လို့ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရင် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှုတွေ ပြုလုပ်မလဲ။ A ရင်တုန်းက လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ နည်းလမ်းတွေကို A သုံးပြုမလား (ဒါမှမဟုတ်) ရှေ့လျှောက် ပိုမို A ငင်မြင် A ငင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မလား။

A ဖွဲ့ လိုက်ဆွေးနွေးပါ

- 1985 ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး သင် သိရှိမှတ်သားဖူးသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်/ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှု ဖြစ်စဉ်များကို A ချိန်ကာလ A ပိုင်း A ခြား A လိုက် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

- A ဖွဲ့ A ဘေး လုံးပါဝင်သော လုပ်ဆောင်ချက်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

